

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA

Valitus ympäristöministeriön 19.7.2013 antamasta päätöksestä (diaarinumero YM2/5222/2012) koskien Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan vahvistamista

VALITTAJA

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry, Niemenkyläntie 165, 88730 Ylä-Vieksi,

VAATIMUKSET

Vaatimus 1: Vaadimme, että ympäristöministeriön päätös kumotaan ja Kainuun 1. vaihemaakuntakaava ("vaihekaava") jätetään vahvistamatta. Vaihekaava ei täytä sille maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 28 §:ssä asetettuja sisältövaatimuksia ja vaihekaavan vahvistamiselle on muiltakin osin MRL 31 §:n 3 momentista johtuvia esteitä.

Vaatimus 2. Toissijaisesti edelliseen vaatimukseen nähden vaadimme, että ympäristöministeriön päätös kumotaan vaihekaavassa osoitetun melualueen osalta ja melualue jätetään vahvistamatta.

Vaatimus 3. Lisäksi vaadimme, että asianmukainen toiminnanharjoittaja veloitetaan suorittamaan vaihekaavan vaikutusten arvioimiseksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (468/1994) tarkoitettu arviointi.

Vaatimus 4. Vaadimme myös, että ympäristöministeriön päätöksessä annettu määräys vaihekaavan tulemisesta voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n perusteella ennen kuin kaava on saanut lainvoiman kumotaan, jotta tämä valitus ei tulisi hyödyttömäksi.

Vaatimus 5. Vaadimme lopuksi, että ympäristöministeriön päätös kumotaan myös siltä osin kuin siinä on hylätty oikeudenkäyntikuluvaatimuksemme. Ympäristöministeriö tulee velvoittaa korvaamaan meille sille tehdyn valituksemme (1500,00 €) ja tämän valituksen laatimisesta aiheutuneet kulut (1000,00 €) HLL 74 §:n perusteella laillisine korkoineen. Ympäristöministeriö tulee lisäksi velvoittaa korvaamaan meille sen päätösjäljennöksestä saantitodistuksella maksettavaksi määrätty maksu (200,00 €) laillisine korkoineen.

PERUSTELUT

Asia liittyy korkeimmassa hallinto-oikeudessa sille 16.10.2012 tekemämme valituksen johdosta vireillä olevaan asiaan, Diaarin:o 2994/1/12, missä esille tuomiimme seikkoihin ja perusteluihin viittaamme tässä valituksessa soveltuvin osin.

Kumottavaksi vaadituissa ympäristöministeriön päätöksessä ("päätos") ja Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksessä puolustusvoimien toiminnan aiheuttamia vaikutuksia ei ole otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain, luonnonsuojelulain eikä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain edellyttämällä tavalla. Näkemyksemme mukaan tämä koskee erityisesti meluvaikutuksia.

Suurimmaksi osaksi riittämättömiin ja keskeisiltä osin jopa arvioituihin tai arvattuihin lähtöarvoihin perustuvasta Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen ympäristömeluselvityksestä (3/2008, liite 4) ("ympäristömeluselvitys") ilmenevät olemassa olevien ja suunniteltujen tuliasema-alueiden sijainnit ja samasta ympäristömeluselvityksessä ilmenevien, vuonna 2013 vähintään jo noin 6 vuotta vanhojen harjoitussuunnitelmien mukaisista harjoituksista aiheutuviksi virheellisesti väitettyjä melutasoja eri suunnissa.

Vaihekaavan 'Valmisteluvaiheen eri vaihtoehtojen vaikutusten arviointi' -raportissa ("vaikutusten arviointi") esitetään, että "[m]eluselvitys on tehty samalla periaatteella kuin muiden Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueiden meluselvitykset" (s. 14, liitteessä 5). Väite pitää suuntaa-antavasti paikkansa kaikkiin tiedossamme oleviin ja tarkastelemiimme ympäristömeluselvityksen tehneen yrityksen tekemiin muihin vastaaviin selvityksiin, ja vain niihin, paitsi että niiden keskinäinenkin (epä)luotettavuus vaihtelee suuresti. Pahkajärven ampuma-alueelta tehdyssä selvityksessä todetaan selvityksen tulosten luotettavuuden kannalta olennaisen tärkeiden melupäästöjen mittaamisesta muun muassa: "Käytännössä vakioharjoitusten rinnalla mittaaminen toi mukanaan useita rajoituksia. Tärkein niistä oli, että etusuunnissa ei yleensä voitu mitata. Vain 155 mm kanuunalle onnistuttiin tekemään yksi mittaussarja etuviistoon suuntaan 45°.[...]. Toinen merkittävä rajoitus oli, että maasto oli se, mikä harjoitusampumapaikoilla sattui olemaan." Ympäristömeluselvityksestä ilmenee, että siinä käytetty saman (kaliiperin) tykin melupäästö perustuu vain yhden laukauksen melumittaukseen aseensa takaa Vuosangan Hamaravaarassa, siis maastossa, mikä sillä harjoitusampumapaikalla sattui olemaan. Kyseinen tykki on tykistön pääase, jonka osuus ampuma-alueilla ammuttavista laukauksista ja niiden aiheuttamasta melusta kasvaa edelleen.

Aseiden melun melupäästöt on edellä viitatuissa selvityksissä joko arvioitu tai mitattu räikeästi vastoin korkeimman hallinto-oikeudenkin tiedossa olevaa Puolustusvoimien ohjetta raskaiden aseiden ja räjähteiden aiheuttaman ympäristömelun arvioimiseksi (Pääesikunta 2005). Mikäli ohjetta katsotaan voitavan arvioinnissa noudattaa, on todettava, että se on ainoa ns. ampumaratatyöryhmän mietinnössä (ympäristöministeriö) kelvolliseksi katsottu raskaiden aseiden ja räjähteiden aiheuttaman ympäristömelun arviointiohje.

Ainoassa tiedossamme olevassa (ja ainoaksi syystä tai toisesta jääneessä) toisen yrityksen tekemässä vastaavassa (Niinisalon varuskuntaa koskevassa) selvityksessä on sen sijaan käytetty lähes mainitun ohjeen mukaisissa olosuhteissa ja siinä edellytetyllä tavalla mitattuja melupäästöjä - sikäli kuin niitä on ollut saatavissa (ote, liite 6). Hauptisille 122

H on siinäkin käytetty ympäristömeluselvityksen laatineen yrityksen tekemässä Pahkajärven selvityksessä esitettyä arviota, joka voidaan liitteeseen 6 sisältyvässä liitteessä 1 esitettyjen melupäästötietojen perusteella oikopäätä todeta virheelliseksi. Tiedossamme on, että sen väitetään perustuvan etusuunnassa mitatun arvon käyttämiseen varovaisuutta noudattaen kaikkiin muihinkin suuntiin.

Vaikutusten arvioinnista ilmenee ympäristömeluselvityksessä esitettyjen melutasojen ja harjoitustoiminnassa vaihekaavan toteutumisen johdosta arvioitujen harjoitustoimintamuutosten perusteella määritetty näkemys melualueesta (s. 12-13, liitteessä 5). Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että "[a]siantuntija-arviona tehtyä melualuearviota ei voida pitää aivan yhtä tarkkana kuin nykytilanteen melualueen määrittäminen" (s. 15, liitteessä 5). Toteamuksesta ei ilmene mitään ja minkä tahon tekemää asiakirjaa tai saamia tuloksia siinä tarkoitetaan viitattaessa nykytilanteen melualueen määrittämiseen, sillä ympäristömeluselvityksessä on selvitetty laajennetun alueen meluvaikutuksia, mutta ei melualueita. Tietoomme on tullut, että Puolustusvoimien omana työnä on laadittu kartta 'Vuosangan laajennuksen melualuearvio 29052009' (liite 7), jossa todetaan, että se perustuu ympäristömeluselvitykseen ja että muiden suunniteltujen tuliasemien vaikutus melualueeseen on arvioitu. Käsittääksemme tämä asiakirja on tullut Kuhmon kaupungin haltuun vaihekaavan vaikutusten viranomaisarviointiryhmän toimintaan jäseneksi Kuhmon kaupungin nimeämän edustajan toimesta. Saamastamme asiakirjasta ei ilmene sen eheyttä eikä arvioinnin suorittamistapaa, erityisesti suunniteltujen tuliasemien osalta, eikä mitkä esitetyistä tuliasemista ovat "suunniteltuja". Puolustusvoimien itse omaksi edukseen laatimaa arviota, johon tuliasemia on yllättäen lisätty, ei voida lähtökohtaisesti pitää neutraalina. Pidämme ilmeisenä, että asiakirjaa ei ole vaikutusten arvioinnissa yksilöity, koska sitä ei ole vaihekaavan valmistelussa tuotu osallisten tietoon. Vaikutusten arvioinnissa ei ole esitetty tuliasemien sijainteja eikä siitä ilmene minkä tuliasemien käyttöön siinä esitetty "alustava" melualuearvio lopulta perustuu.

Vaikutusten arvioinnissa esitetään, että "[e]pävarmuuksista huolimatta melualuearvio antaa kelvolliset lähtötiedot vaihemaakuntakaavatasolla, vaihtoehtojen välisen valinnan tueksi" (s. 15, liitteessä 5). On pidettävä selvänä, että vaikka "melualuearvio" olisikin tässä valituksessa esitetyn vastaisesti katsottavissa kelvolliseksi vaihtoehtojen välisen valinnan tueksi, ei se ole kelvollinen vaihekaavassa esitettäväksi melualueeksi. Sen johtopäätöksen on tehnyt kaavoittaja.

Vaikutusten arvioinnissa esitetään, että "[j]os Puolustusvoimien nykyinen harjoitusjärjestelmä pysyy entisellään, ei ampumatoiminta Vuosangan alueella lisäännä vaihtoehdossa 1" (s. 16, liitteessä 5). Tiedetään, että Kainuun Prikaati on sittemmin ottanut käyttöön uuden taistelutavan, jossa aseet sijoitetaan hajautetusti maastoon.

Vaikutusten arvioinnissa esitetään, että "[v]aihtoehdon 1 alustavasta melualueen arviosta voidaan sanoa että siinä on epävarmuutta, joka liittyy arviointitapaan" (s. 16, liitteessä 5). Epävarmuutta ei asiakirjassa arvioida määrällisesti, eikä siitä johdettavissa olevaa melualueen vähimmäis- ja enimmäislaajuutta osoiteta myöskään vaihekaavassa, nähtävästi siitä syystä, että riittävää varovaisuutta noudattaen levenisi virhemarginaali käyttökelvottoman leveäksi maakuntakaavan suurpiirteisyyden huomioon ottaen.

Mielestämme vaikutusten arvioinnin tulosten ja johtopäätösten luotettavuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon lisäksi, että siinä meluvaikutukset arvioinut asiantuntija on ollut

aikaisemmin tekemässä selvästi olennaisen virheelliseksi ja epäluotettavaksi osoittautunutta ympäristömeluselvitystä sen tehneessä yrityksessä.

Ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa (s. 44, liitteessä 2) tuodaan esille vaihekaavan 2. viranomaisneuvottelun muistiosta (liite 8) ilmenevä Puolustusvoimien näkemys: "Vuosina 2010 ja 2011 koulutuksessa on ollut tykkikalusto, jolla ei ole voinut ampua Vuosangassa ja ammunnat on täytynyt tehdä Rovajärvellä. Mikäli KAIPR:n joukkotuotannon edellyttämä tykkikalusto muuttuu pienempikaliiperisemmaksi v. 2013, ammunnat palaavat tältä osin Rovajärveltä Vuosankaan." Viitatuilla koulutuksissa olleella tykkikalustolla on kuitenkin ammuttu Vuosangassa noin 10 vuotta ennen ammuntojen siirtämistä Rovajärvelle. Toiminnasta on aiheutunut kiinteistöille ja ihmisille kohtuutonta räsitystä. Hamaravaaran tuliasema-alueelta ammuttaessa on Pellinkankaan Natura 2000 -alueelle aiheutunut käsityksemme mukaan voimakkaimmillaan vähintään noin 140 dB:n C-huippuäänitaso. Alueesta osa sijaitsee vaihekaavassa esitetyllä laajennusalueella (s. 31-32, liitteessä 2). Hevosshuuhdinpuro-Honkivaaran Natura 2000 -alueelle on sen eteläreunalla olevalta Vuosangan laajimmalta noin yhden kilometrin levyiseltä Ukonahon tuliasema-alueelta kohdistunut voimakkaimmillaan noin 170 dB:n C-huippuäänitaso, mikä on arvioitavissa muun muassa liitteissä 4 ja 6 esitettyjen tietojen perusteella ottaen huomioon, että tuliasemien ja Natura-alueen välinen etäisyys on pienimmillään vain noin 150 metriä ja ampumasuunta on suoraan alueen yli. Liitteessä 9 olevassa selvityksessä esitetään, että "[r]askailta aseilla hetkellinen äänipainetaso voi olla yli 150 dB vielä 100 m päässä aseesta" (s.3). Pidämme ilmeisenä, että Vuosangan tykistöammunnoissa on ollut kyse vakavasti luonnonsuojelulain vastaisesta toiminnasta. Edellä esille tuodun perusteella on myös pidettävä ilmeisenä, että mainittua koulutuksessa ollutta tykkikalustoa ei tulla Vuosangassa jatkossa käyttämään eikä ainakaan sillä ampumaan edellä viitatuilta tuliasema-alueilta. Ympäristömeluselvityksen tulokset, vaikutusten arviointi ja vaihekaavassa osoitettu melualue perustuvat virheelliseen olettamukseen, että kaluston käyttö jatkuisi. Toteamme, että tuliasema-alueita ja niiden tuliasemia ei esitetä vaihekaavassa eikä yhdessäkään sen perusteena olevassa asiakirjassa samassa kartassa seudun Natura 2000 -alueiden kanssa. Pidämme ilmeisenä, että menettelyllä on pyritty hämärtämään ja vaikeuttamaan tiedon saamista alueille kohdistuvista meluvaikutuksista.

Vaihekaavassa osoitetun melualueen luotettavuutta arvioitaessa tulee lisäksi ottaa huomioon, mitä ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa (s. 42, liitteessä 2) on esitetty Puolustusvoimien uudesta taistelutavasta.

Vaihekaavassa on edellä esitettyihin meluvaikutusten arviointimenettelyihin ja asiakirjaketjuun perustuen osoitettu vaikutusten arvioinnissa alustavana pidetty "melualueen arvio" melualueena. Muun muassa edempänä ja liitteessä 2 esitetyillä perusteilla on sen katsottava perustuvan sekä riittämättömiin tutkimuksiin ja selvityksiin että olennaisen virheellisiin olettamuksiin Vuosangan ampumatoiminnasta. Lisäksi katsomme sen perustuvan vaihekaavan osallisille antamatta jätettyihin olennaisiin asiakirjoihin. Viittaamme siltä osin liitteessä 7 esitetyn asiakirjan salaamiseen ja Puolustusvoimien koolle kutsumassa niin sanotussa Vuosangan yhteistyöryhmässä tuloksetta Puolustusvoimille esittämiimme pyyntöihin saada asiakirjan sisältötieto siitä Puolustusvoimien asiakirjasta, johon perustuu vaihekaavan 2. viranomaisneuvottelun muistiosta esitetty edellä viitattu toteamus koskien "nykyisen tykkikaluston" käyttömahdollisuutta.

Päätöksessä esitetään: "Meluselvityksen riittävyyden osalta ympäristöministeriö toteaa, että Vuosangan ampumamelualue perustuu kaava-asiakirjoihin liittyviin raportteihin Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue, Ympäristömeluselvitys 2008 sekä Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue, Melu seurantamittaukset 2010 ja 2011 -raportteihin. Selvitys koostui melun mallilaskennasta ja mittauksista." Päätöksessä ei viitata edellä esille tuotuun liitteeseen 7 eikä muuhunkaan mahdolliseen "asiantuntija-arviona tehtyyn melualuearvioon". Mielestämme ilmentää tietämättömyyttä, osaamattomuutta ja piittaamattomuutta päätöksen valmistelussa, että päätöksessä ei pidetä tarpeellisena tarkastella lähemmin ympäristömeluselvityksen tuloksia ja niiden luotettavuutta eikä niistä melualueen osoittamiseen johtanutta menettelyä ja sen luotettavuutta eikä tämän kaiken vaikutuksia melualueen rajauksen luotettavuuteen.

Päätöksessä esitetään, että "Kainuun ELY-keskus on todennut vaihekaavasta antamassaan lausunnossa 28.6.2012, ettei sillä ole tehtyjen täydennysten jälkeen huomautettavaa meluselvityksistä" (s. 50, liitteessä 1). Toteamme, ettei Kainuun ympäristökeskuksella ole ollut huomautettavaa ympäristömeluselvityksestä myöskään ennen "tehtyjä täydennyksiä" ja että päätöksessä esitetty viittaus tulee jättää huomioon ottamatta, ellei sitä pidetä päätöksessä esitettyä perustelua heikentävänä.

Eräistä naapurisuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitetun kohtuuttoman rasituksen syntymistä arvioitaessa on otettava huomioon myös toiminnasta aiheutuvat värinähaitat. Alueen asukkaille toiminnasta aiheutuviin immissiohaittoihin on kuulunut asuinrakenteiden värinää ja värinää (myös esim. astioiden helinää). Kyseiset värinästä aiheutuneet haitat tuodaan esiin myös vaikutusten arvioinnissa (s. 15, liite 5). Vaikutusten arvioinnissa (s. 15) lisäksi todetaan: "Värinä- ja ympäristömeluselvityksen sekä asukkaiden kertomuksien perusteella on todennäköistä että häiritsevää rakenteiden värinää ja värinää esiintyy myös virallisen melualueen ulkopuolella. Värinäselvityksessä todetaan että räjäytysten yhteydessä värinän on havaittu lisäävän melun subjektiivista häiritsevyyttä 6–13 dB." (Akukon Oy:n selvitys ammunnan ja räjäytysten aiheuttamasta värinästä, Helsinki 2009). Päätöksessä esitetään, että "[s]uunniteltaessa rakentamista alueen lähialueelle on otettava huomioon erilaisten aseiden ja taisteluvälineiden aiheuttamat melu-, värinä ja painevaikutukset" (s. 54, liite 1). Värinävaikutusta ei ole otettu huomioon vaihekaavassa eikä myöskään päätöksessä arvioitaessa melualueen ratkaisun lainmukaisuutta, vaikka vaikutus edellyttää varovaisuusperiaatteen noudattamista ja merkitsee melualueen rajauksen siirtymistä enimmillään useilla kilometreillä.

Lisätietoja ympäristömeluselvityksen tulosten epäluotettavuudesta ilmenee liitteistä 10-21. Niistä viimeisin esittää ympäristömeluselvityksessä maalialueeksi esitettyä aluetta Lauttajärven luoteispuolella, jossa ei kuitenkaan ole näkynyt merkkejä maalialuetoiminnasta. Todellinen maalialue on sijainnut lähes kilometrin idempänä.

Päätöksessä esitetään: "Ympäristöministeriö toteaa ampuma- ja harjoitusalueen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta kaavan valmistelussa, että maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä, että maakuntakaavassa osoitettu maankäyttö tulisi arvioida YVA-lain mukaisesti ennen kaavan hyväksymistä. Vaikka kaavaratkaisun mahdollistaman toiminnan vaikutukset tulisivatkin myöhemmin yksityiskohtaisen suunnittelun ja kaavan toteuttamisen myötä YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavaksi, on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti mahdollista tarkastella kaavaratkaisun lainmukaisuutta kaavaa varten tehtyjen selvitysten pohjalta." (s. 50-51, liitteessä 1).

Toteamme, että kaavaratkaisun lainmukaisuutta ei ole mahdollista arvioida pelkästään kaavaa varten tehtyjen selvitysten pohjalta, mikäli lainmukaisuuden arviointi edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, kuten on laita vaihekaavan ratkaisussa, mikä osaltaan ilmenee ympäristöministeriölle tekemämme valituksen kohdasta 7.5. (s. 38-39, liite 2). Muilta osin viittaamme liitteessä 22 olevaan asiantuntijalausuntoon ja liitteeseen 23, josta ilmenee, että YVA-arvioinnin soveltumista vaihekaavan vaikutusten arviointiin on pidetty siinä määrin mahdollisena, että siihen olisi tullut ryhtyä.

Päätöksessä todetaan, että "Vuosangan seutu on metsäpeurojen talvehtimialuetta" ja että "metsäpeurakannan koossa on tapahtunut vaihtelua ja kannan taantuminen taittui vuonna 2009" (s. 53, liitteessä 1). Korostamme, että Vuosangan seutu on lisäksi metsäpeurojen lisääntymis- ja vaellusaluetta. Sana 'Vuosanka' johtuu saamenkielen sanasta 'peuranvasa'. Toteamme myös, että kannan taantuminen ei taittunut vuonna 2009, vaan ainoastaan hidastui.

Ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa todetaan, että "[m]etsäpeuran kanta on huolestuttavasti laskenut viimeiset kymmenen vuotta.[...] Vuonna 2012 on todettu vähäinen tilanteen paraneminen" (s. 30, liitteessä 2). Ilo oli ennen aikaista, sillä vuonna 2013 metsäpeuroja löytyi enää 793 kappaletta, mikä on alin tulos sitten kannan kääntymisen laskuun yli 10 vuotta aikaisemmin ja lähestyy rajaa, jolla kannan monimuotoisuus peruuttamattomasti vähenee. Näkemyksemme mukaan tykistöaseiden käytöllä Vuosangassa on ollut merkittävä kielteinen vaikutus kantaan (liite 24).

Päätöksessä kaavan tutkimusten ja selvitysten riittävyttä koskevissa hylkäysperusteissa ei ole viitattu ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa ja sen liitteissä esille tuotuihin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) selvityksiin eikä erityisesti niissä ja FCG Finnish Consulting Group Oy tekemissä Vuosangan harjoitusalueen laajennusalueiden luontoselvityksessä ("luontoselvitys") (Liite 25) ja Pellinkankaan Natura-arvioinnin tarveharkinnassa (Liite 26) Puolustusvoimien toiminnan vaikutuksia metsäpeuraan esitettyjen arvioiden välisiin olennaisiin ristiriitoihin (Liitteet 27-30). On katsottava, että niiltä osin RKTL:n näkemys vaikutuksista on perustellumpi ja luontoselvityksessä esitetty on virheellinen.

Ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa esitetyn valossa on myös katsottava, että päätöksessä esitetty toteamus, että "Kainuun ELY-keskuksella ei ole ollut huomautettava Natura-arviointien riittävydestä" on jätettävä perusteettomana huomioon ottamatta (s. 53, liitteessä 1). Natura-arviointien tarpeellisuuden osalta viittaamme osaltaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa vireillä olevassa asiassa, Diaarin:o 2994/1/12, tekemämme valituksen liitteessä 4 'KainuuVireillepanoNatura_140510' esitettyihin seikkoihin ja perusteluihin.

Päätöksessä todetaan, että "[k]un otetaan huomioon ehdollista rakentamisrajoitusta koskeva suunnittelumääräys ja se, että rakentamisrajoitusalueelle sijoittuvan rakentamisen estyminen edellyttää tapauskohtaista harkintaa rakennusluvan myöntämisedellytysten yhteydessä sekä maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n 2 momentti, ei kaavaratkaisu voida tällä perusteella alueen maanomistajille kohtuuton" (s. 55, liitteessä 1). Perustelukohta ja varsinkin sen päälause on maanomistajien etujen ajamisen kannalta kohtuuttoman sekava. Päätöksessä todetaan toisaalla: "Valituksessa on katsottu, että vaihekaavassa on esitetty

aluevarauksia virheellisin kiinteistötiedoin ampuma- ja harjoitusalueella (EAH). Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaavassa ei sen mittakaavasta ja esitystavasta johtuen ole ratkaistu maanomistajakohtaisesta EAH-aluevarauksen ulottuvuutta." (s. 57, liitteessä 1). Päätöksessä käytetyn kielen sekavuus jatkuu tässä vaarantaen vaihekaavan osallisten ja asianosaisten oikeusturvan. Pidämme selvänä, ettei vaihekaavan yleispiirteisyyskin huomioon ottaen siinä osoitettuun ampuma- ja harjoitusalueen laajennusalueeseen voida sisällyttää siihen kuulumattomia yksityisten omistamia kiinteistöjä.

Päätöksessä esitetään: "Kaavaselostus liittyy maakuntakaavaan, mutta se ei ole vahvistuva kaavan osa. Näin ollen kaavaselostus ei voi myöskään olla yksistään muutoksenhaun kohteena." (s. 57, liitteessä 1). Kyseisessä ympäristöministeriölle tekemämme valituksen kohdassa ei ole haettu muutosta kaavaselostukseen, vaan on tarkasteltu siitä ilmenevien olennaisten puutteiden ja lainvastaisuuksien merkitystä vaihekaavan ratkaisun perusteiden ja lainmukaisuuden arvioimiseksi. Päätöksessä esitetyn kannan voisi tulkita merkitsevän, ettei ympäristöministeriö ole vaivautunut arvioimaan kaavaselostuksessa esitettyjä vaihekaavan ratkaisun perusteita riittävällä tarmolla.

Päätöksessä esitetään: "Maakuntavaltuuston päätöksentekomenettely noudattaa kuntalain säännöksiä. Maakuntakaavaa koskeva maakuntavaltuuston päätös kohdistuu maakuntakaavaratkaisun hyväksymiseen tai hylkäämiseen. Itse kaavaratkaisu ja sen perustelut löytyvät kaava-asiakirjoista." (s. 57, liitteessä 1). Päätöksessä esitetty näkemys maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksen kohdistamismahdollisuuksista on kapea-alainen. Päätöksessä nähtävästi hyväksytään, että hyväksymispäätöksessä on riittänyt, kunhan maininnat sovelletuista säännöksistä ja ratkaisun perustelut löytyisivät kaava-asiakirjoista. Mielestämme on katsottava, että päätöksessä esitetyle perustelulle hyväksymispäätöksen lainmukaisuudesta ei ole riittäviä edellytyksiä eikä lainmukaisuuden arvioimiseen ole ympäristöministeriöllä nähdäksemme toimivaltaakaan, kun hyväksymispäätöksessä ei lainmukaisuutta perustella eikä sovellettuja säännöksiä mainita. Myöskään ei ympäristöministeriölle tekemässämme valituksessa ole tarvinnut rajoittua pelkästään kaavaratkaisun lainmukaisuustarkasteluun, vaan kohteena on voinut olla hyväksymispäätös kokonaisuudessaan, myös siihen liittyvät menettelyt.

Kaikilta muiltakin osin pidämme päätöksessä esitettyjä ympäristöministeriölle tekemämme valituksen (liite 2) hylkäysperusteita virheellisinä tai riittämättöminä sekä olennaisilta osin lakiin perustumattomina. Merkittäviltä osin niissä ei käsitellä eikä oteta huomioon olennaisia valituksessamme esitettyjä seikkoja ja perusteluita. Näitä asiakohtia koskien viittaamme tässä valituksessamme liitteessä 2 esittämiimme seikkoihin ja perusteluihin.

OIKEUDENKÄYNTIKULUJEN KORVAAMINEN

Ympäristöministeriö on laiminlyönyt asiassa velvollisuuden ryhtyä lain edellyttämiin toimenpiteisiin sille tehdyn valituksemme johdosta.

Ottaen huomioon, että oikeudenkäyntikulut ovat aiheutuneet viranomaisen selvästä virheestä, on pidettävä HLL 74 §:n tarkoittamin tavoin kohtuuttomana, että meidän tulisi pitää valituksista meille aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja (yht. 2 500,00 euroa) vahinkonamme. Siksi oikeudenkäyntikulut tulee määrätä ympäristöministeriön

korvattavaksi laillisine korkoineen. Ympäristöministeriö tulee velvoittaa korvaamaan meille lisäksi sen päätösjäljennöksestä saantitodistuksella maksettavaksi määrätty maksu 200 € laillisine korkoineen.

Ylä-Vieksi, 18.8.2013

Ylä-Vieksin kyläyhdistys ry

Eeva Kyllönen
puheenjohtaja

Timo Niskanen
varapuheenjohtaja

Vesa-Pekka Pääkkönen
hallituksen jäsen

LIITTEET:

Liite1_YM_paatos ja Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymispäätös
Liite2_Valitus_YM_Kainuun-1-Vaihekaava_040512_FIN2
Liite3_Yhdistys_rekisteriote-saannot
Liite4_Akukon_Vuosangan_ymparistomeluserivitus
Liitteen4_liitekartta1
Liitteen4_liitekartta2
Liitteen4_liitekartta3
Liite5_Sito_VaihtoehtojenVaikutustenArviointi
Liite6_Ramboll_Ote_Niinisalon_meluserivitus
Liite7_VuosanganLaajennuksenMelualuearvio29052009
Liite8_Viranomaisneuvottelun_muistio_21022012
Liite9_Akukon_Ampumameluserivitus
Liite10_Pesonen_Lausunto_VuosanganYmparistomelu
Liite11_Pesonen_Vastaselivitus_2008-10-14Rev2
Liite12_Paakkonen_RaskaidenAseidenEmissio1999
Liite13_Ote_AmpumaratatyoryhmanMietinto
Liite14_Uudenmaan_ELY-keskus_Lausunto_050210
Liite15_Yhdistys_Melun_suuntaavuus_Vuosangassa
Liite16_Yhdistys_Melun_suuntaavuus_Hamaravaara-Oykyramaki
Liite17_Yhdistys_Muistio_Melualuetarkastelu
Liite18_Yhdistys_Vuosangan_meluserivitus_puutteita
Liite19_Kirjeenvaihtoa_AmpumameluHyrnsalmentiella
Liite20_Kirjeenvaihtoa_Luotettavuus_PahkajarvenMeluserivitus
Liite21_Maalialueen_sijainninosoituvirhe
Liite22_Polonen_YVA-lausunto_210508
Liite23_Kirjeenvaihtoa_YVA
Liite24_Tykisto-vs-Metsapeura
Liite25_FCG_Luontoselivitus
Liitteen25_Liitteet
Liite26_FCG_Pellinkangas_Natura_tarvearviointi
Liite27_RKTL_Vastine_270107
Liite28_RKTL_Lausunto_250510
Liite29_RKTL_Lausunto_310811
Liite30_RKTL_Lausunto_070212

Liitteet 2-30 toimitetaan elokuun 2013 aikana postitse niiden luku- ja sivumäärän johdosta.